

VASEMMISTOLIITON VARHAISKASVATUSLINJAUKSET 2018

Laadukas varhaiskasvatus on jokaisen lapsen oikeus

Vasemmistoliiton mukaan varhaiskasvatus on ennen kaikkea lapsen oikeus. Tätä tukee myös varhaiskasvatuslaki, jossa korostuu aiempaa enemmän pedagoginen näkökulma ja lapsen oikeus oppimiseen. Jokaiselle lapselle on taattava oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen riippumatta esimerkiksi lapsen huoltajan työmarkkinatilanteesta tai lapsen kotikunnasta.

Tutkimusten mukaan korkeatasoisesta pedagogisesta varhaiskasvatuksesta hyötyvät kaikki lapset. Erityisen suurta vaikuttavuus on lapsille, joiden kasvuympäristössä on heidän kehittymistään haittaavia tekijöitä, kuten vanhempien päihde- tai terveysongelmia tai puutteita sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Laadukkaan varhaiskasvatuksen on todettu olevan tärkeä, ellei jopa tärkein, myöhempää syrjäytymistä ehkäisevä tekijä.

Varhaiskasvatuksen merkityksen ymmärryksessä on otettu isoja harppauksissa viimeisten vuosien aikana. Samalla suhtautumisessa varhaiskasvatukseen on tapahtunut tärkeä muutos. Lainsäädännön näkökulmasta varhaiskasvatus on muuttunut sosiaalihuoltoon kuuluvasta hoivapalvelusta monipuolisemmaksi ja pedagogisesti tavoitteelliseksi kasvatus- ja sivistyspalveluksi. Varhaiskasvatus on nyt aiempaa vahvemmin osa kasvatus- ja koulutusjärjestelmää.

Varhaiskasvatuksen merkityksen ymmärryksen kasvusta huolimatta varhaiskasvatuksen kenttää varjostavat aliresursointi kunnissa ja valtakunnallisesti, Sipilän hallituksen poukkoileva varhaiskasvatuspolitiikka, vauhdilla kasvavan varhaiskasvatusbisneksen vaikutukset, varhaiskasvatuksen osallistumisasteen alhaisuus sekä alueellisesti vaihteleva laatu.

Varhaiskasvatuksen määritelmä

Varhaiskasvatuksen merkityksen kasvaessa on myös tärkeää selventää, mitä käsitteellä tarkoitetaan. Varhaiskasvatuslaissa varhaiskasvatus määritellään lapsen suunnitelmalliseksi ja tavoitteelliseksi kasvatukseen, opetukseen ja hoidon muodostamaksi kokonaisuudeksi, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen laadun ja tavoitteiden toteuttamisen kannalta yksi tärkeimmistä tekijöistä on pedagogisesti koulutettu henkilökunta. On tärkeää, että varhaiskasvatuksen henkilöstön pätevyysvaatimukset, koulutustausta, kasvatukselliset tavoitteet ja lasten ryhmäkoot määritellään lainsäädännössä.

Vaikka puisto- ja kerhomuotoinen toiminta sekä perhepäivähoito ovat tärkeä osa lastenhoitoa Suomessa, nämä lastenhoitomuodot eroavat oleellisesti päiväkotien varhaiskasvatuksesta esimerkiksi henkilöstön koulutusvaatimusten ja ryhmäkokojen sääntelyn suhteen. Perhepäivähoito on suosittu hoitomuoto erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten kohdalla ja myös perhepäivähoidon sisältöjä ja perhepäivähoitajien työn ohjausta on kehitettävä. Varhaiskasvatusta kehitettäessä eri hoitomuotojen erot on tunnustettava ja vanhemmille tulee kertoa eri palveluiden eroista ja niiden merkityksestä avoimesti. Jokaisen lapsen oikeus varhaiskasvatukseen tarkoittaa myös, että kunnissa ei säästösyistä tule ohjata vanhempia, eli käytännössä yleensä äitejä kotihoidon tuelle ja sitä kautta perheitä avoimien palveluiden piiriin, kuten puisto- tai kerhomuotoiseen toimintaan. Sen sijaan palveluita on oltava riittävästi tarjolla vastaamaan lasten ja perheiden tarpeita.

Varhaiskasvatuksen tehtävät

Tutkimusten mukaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella pystytään tehokkaasti ehkäisemään lasten syrjäytymistä ja myöhempiä oppimisongelmia. Varhaiskasvatus on tärkeä aloitus elinikäiselle oppimiselle ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumiselle. Varhaiskasvatuksessa lapset oppivat vuorovaikutusta ja sosiaalisia taitoja. Se on siksi yksi kannattavimmista sosiaalisista investoinneista lasten ja perheiden tulevaisuuteen.

Laadukkailla varhaiskasvatuspalveluilla tuetaan vanhemmuutta, ja sillä on siksi myös tärkeä ennaltaehkäisevä lastensuojelullinen ulottuvuus. Varhaiskasvatus on tärkeässä osassa varhaisessa tukemisessa ja ennaltaehkäisyssä, sillä päiväkodissa huomataan yleensä ensimmäiset merkit ongelmista. Lasten tuen tarpeen kartoittaminen jo varhaiskasvatuksessa on oleellista myös koulupolun aloittamiselle. Varhaiskasvatuksen, sosiaalityön ja perusopetuksen yhteistyön tiivistäminen on tärkeää, jotta erilaiset tukijärjestelmät jatkuvat tarvittaessa myös perusopetukseen siirryttäessä.

Uudessa varhaiskasvatuslaissa vanhempien ja varhaiskasvattajien yhteistyötä halutaan vahvistaa myös kuulemalla vanhempien näkemyksiä päiväkodeissa annettavasta kasvatuksesta. Lasten ja lasten huoltajien kuuleminen on tärkeää, jotta perheiden moninaisuus otetaan aiempaa paremmin osaksi päiväkotien arkea ja juhlaa. Lisäksi laadukas varhaiskasvatus myös mahdollistaa pienten lasten vanhempien työssäkäynnin ja on siten keskeinen tasa-arvokysymys ja tärkeää erityisesti naisten työssäkäynnille.

VASEMMISTOLIITON TAVOITTEET VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISEKSI

Osallistumisasteen nostaminen

Varhaiskasvatuksen kehittämiseksi tarvitaan pitkäjänteistä varhaiskasvatuspolitiikkaa valtakunnallisesti ja kuntien tasolla. Vasemmistoliiton tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta. Suomessa osallistumisaste jää selkeästi eurooppalaisen keskiarvon alapuolelle. Varhaiskasvatukseen osallistuminen vaihtelee kuitenkin alueellisesti ja eri taustoista tulevien lasten välillä merkittävästi. Jotta lasten tasa-arvoinen oikeus varhaiskasvatukseen toteutuu koko maassa, alueellisen vaihtelun syitä on selvitettävä ja on puututtava lapsia eriarvoiseen asemaan laittaviin käytäntöihin, kuten subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoitukseen.

Sipilän hallitus rajasi oikeutta varhaiskasvatukseen 20 tuntiin viikossa lapsilta, joiden vanhemmat eivät opiskele tai työskentele päätoimisesti sekä kasvatti yli 3-vuotiaiden ryhmäkokoja. Hallituksen päätökset ovat johtaneet tilanteeseen, jossa osa kunnista on toteuttanut leikkaukset ja osa on viisaasti asettunut niitä vastaan. Lasten yhdenvertaisuus ei toteudu, sillä lapsen oikeus kokoikäiseen varhaiskasvatukseen on hänen huoltajiensa tilanteesta sekä lapsen kotikunnasta riippuvainen.

Vasemmistoliiton mukaan on siirryttävä kaksivuotiseen velvoittavaan esikouluun 5-6 -vuotiaille. Kaksivuotinen esikoulu vahvistaa entisestään varhaiskasvatuksen ja peruskoulun yhteistyötä sekä helpottaa lapsen koulutaipaleen aloittamista. Varhaisempi esiopetus helpottaa myös lapsen mahdollisten oppimishäiriöiden varhaisempaa huomaamista, ennaltaehkäisee myöhäisempiä ongelmia sekä tasoittaa lasten taustoista johtuvia eroja oppimisessa.

Oppivelvollisuutta on kehitettävä joustavammaksi, jolloin peruskoulun aloittamisessa huomioidaan nykyistä paremmin lapsi yksilönä. Oppivelvollisuuden kehittäminen vaatii myös opetuksen sisällöllistä kehittämistä niin varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksessakin. Pienten oppijoiden kohdalla on tärkeää, että leikkimistä ei unohdeta. Opettajien koulutusta on kehitettävä niin, että koulutus madaltaa

varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen raja-aitoja. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sisältöjen kehittäminen yhteistyössä helpottaa lapsille monesti haastavaa nivelvaihetta.

Tutkimusten mukaan koulutuspoliittisissa toimissa on syytä kiinnittää erityistä huomiota koulutuksen nivelvaiheisiin. Joustava esi- ja alkuopetus helpottaa siirtymistä esikoulusta peruskouluun, ja sillä voi olla suuri merkitys lapsen eheän opinpolun rakentumisessa ja positiivisten sosiaalisten suhteiden muodostumisessa. Se mahdollistaa yhtäältä nykyistä osallistavampia oppimisprosesseja ja toisaalta yksilöllisemmän oppimistahdin niille, jotka sitä tarvitsevat.

Vasemmistoliito tavoitteena on maksuton varhaiskasvatus. Askeleena maksuttomuuden suuntaan on kaksivuotisen esikoulun lisäksi tarjottava maksutonta varhaiskasvatusta 3-4 -vuotiaille lapsille.

Lähipäiväkodin merkitys on lähikoulun tavoin tunnustettava. Lähipäiväkoti tarjoaa parhaat edellytykset sille, että lapsi tutustuu oman alueensa lapsiin. Tällöin varhaiskasvatuksesta tulee osa koulupolkua ja koulun aloittaminen on lapselle helpompaa. Lähipäiväkoti vahvistaa osaltaan myös lähikouluperiaatetta, joka on keskeisessä roolissa taistelussa koulutuksen eriarvoistumista vastaan.

- Laaditaan varhaiskasvatukselle yli hallituskaudet ylittävä kehittämisohjelma ja varmistetaan resurssit sen toteuttamiseksi.
- Subjektiiivinen varhaiskasvatusoikeus palautetaan.
- Kaikille 3-4 –vuotiaille lapsille tarjotaan maksutonta varhaiskasvatusta.
- Siirrytään kaksivuotiseen velvoittavaan esikouluun 5-6 –vuotiaille.
- Laaditaan yli vaalikausien ulottuva suunnitelma kokonaan maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtymiseksi.
- Lisätään vuoropäivähoitopaikkoja perheiden tarpeita vastaavasti.
- Kehitetään oppivelvollisuutta suuntaan, mikä mahdollistaisi koulun aloittamisen nykyistä joustavammalla mallilla.
- Sukupuolisensitiivinen kasvatus ja yhdenvertaisuuskasvatus otetaan tiiviiksi osaksi koko henkilökunnan koulutusta ja täydennyskoulutusta.
- Maahanmuuttajataustaisten lasten kielenoppimista tuetaan nykyistä paremmin.
- Saamenkieliselle varhaiskasvatukselle turvataan riittävä ja pysyvä rahoitus.
- Sovelletaan positiivisen erityiskohtelun periaatteita rahoituksen suuntaamisessa varhaiskasvatuksessa. Lisäresursseja annetaan niille alueille, joissa tuen tarve on suurin.
- Moniammatillista yhteistyötä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja sosiaalipalveluiden kesken kehitetään
- Lähipäiväkodin merkitys tunnustetaan, ja sillä vahvistetaan samalla lähikouluperiaatetta

Perhevapaajärjestelmän uudistaminen

Yhteiskunnan tukirakenteet vaikuttavat mitä suurimmassa määrin siihen, minkälaisia valintoja perheet tekevät lastenhoidon suhteen. Suomalainen perhevapaajärjestelmä on kankea ja vastaa huonosti perheiden nykytarpeita. Perhevapaiden uudistamisen lähtökohta on oltava, että kaikille lapsille taataan yhdenvertaiset oikeudet perhevapaisiin perhemuodosta tai perheen muusta tilanteesta riippumatta.

Isien mahdollisuudet jäädä ansiosidonnaiselle vanhempainvapaalle ovat suhteellisen heikot, koska vanhempainvapaajakso on lyhyt ja isille erikseen kiintiöityjä jaksoja on vähän. Tutkimukset osoittavat, että isät käyttävät eniten heille erikseen kiintiöityjä vapaita.

Myös kotihoidon tuki vaikuttaa perheiden päätöksiin lastenhoidon suhteen. Vuonna 2014 kotihoidon tuen piiriin kuului 48 prosenttia niistä alle 3-vuotiaista lapsista, joista ei makseta vanhempainrahaa. Koska vanhempainraha loppuu lapsen ollessa noin yhdeksän kuukauden ikäinen, on tällä hetkellä hyvin yleistä, että lapsen hoitamista kotona jatketaan kotihoidontuella. 89 prosenttia perheistä käyttää kotihoidontukea ainakin jonkin aikaa, ja käyttäjä on lähes aina äiti. Vain 16 prosenttia perheistä käyttää kotihoidontukea täysimääräisesti, eli kunnes lapsi on noin 3-vuotias. Valtaosa kotihoidon tuen saajista on naisia. Vuonna 2016 miesten osuus oli 7,1 prosenttia.

Koko perhevapaajärjestelmä on uudistettava nykyistä joustavammaksi, jolloin se huomioi perheiden moninaisuuden ja erilaiset tilanteet nykyistä paremmin sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa. Parhaiten se onnistuu vasemmistoliiton kannattamalla 6+6+6-mallilla. Silloin koko nykyinen vanhempainvapaa uudistetaan niin, että siitä tehdään yksi 18 kuukauden kausi, jonka aikana vanhemmat saavat ansiosidonnaista vanhempainpäivärahaa. Vanhemmat saavat kumpikin oman kuuden kuukauden jakson, jonka lisäksi on yksi kuuden kuukauden jakso, jonka käytöstä perhe itse saa päättää. Vanhemmat voivat valita myös jaksojen järjestyksen.

Vasemmistoliiton mallissa myös mahdollisuus kotihoidon tuen käyttöön säilyisi. Vanhempainvapaan ansiosidonnaisen keston pidentäminen vähentää automaattisesti tarvetta kotihoidon tukeen, jota tällä hetkellä käytetään vanhempainvapaan jatkeena. Jos kotihoidon tuki nyt lakkautetaan, se johtaa todennäköisesti vain siihen, että naiset siirtyisivät työttömiksi työnhakijoiksi. Se vaikeuttaa perheiden arkea huomattavasti.

Kotihoidon tuen sisaruslisä kannustaa kuitenkin kotihoitoon myös vanhempien lasten osalta silloin, kun kotona hoidetaan pienempää sisarusta. Lähes kolmannes kaikista kotihoidon tuen piiriin kuuluvista lapsista on 3 vuotta täyttäneitä sisarusia, mikä selittää 3-5 -vuotiaiden pientä osallistumisastetta varhaiskasvatukseen Suomessa. Kuntalisä myös asettaa lapset alueellisesti eriarvoiseen asemaan, koska sitä ei makseta kaikissa kunnissa.

- Uudistetaan perhevapaat 6+6+6 -mallin mukaisesti. Vanhempainvapaasta tehdään yksi 18 kuukauden kausi, jonka aikana saa ansiosidonnaista vanhempainpäivärahaa. Vanhemmat saavat kumpikin oman kuuden kuukauden jakson, jonka lisäksi on yksi kuuden kuukauden jakso, jonka käytöstä perhe itse saa päättää. Vanhemmat voivat valita myös jaksojen järjestyksen. Samaa sukupuolta olevilla vanhemmilla sekä adoptioperheillä on samat oikeudet vanhempainvapaisiin. Yhden huoltajan perheissä huoltaja voi käyttää yksin koko vapaan.
- Korotetaan minimiäitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa niin, että minimietuuksia saavat eivät jää tappiolle ansiosidonnaisen kauden pidentämisessä.
- Lakkautetaan kotihoidon tuen sisaruslisä, eli yli kolmevuotiaista maksettava kotihoidontuki.

Henkilöstön osaamistarpeisiin puuttuminen, parempi palkkaus ja työolot

Varhaiskasvatuksen ammattilaiset ja heidän osaamisensa ovat keskeisessä roolissa varhaiskasvatuksen laadun näkökulmasta. Riittävällä ja pedagogisen koulutuksen saaneella henkilöstöllä on kansainvälisissä tutkimuksissa osoitettu olevan positiivinen yhteys lapsen kehitykseen. Varhaiskasvatuksen viime vuosien lainsäädännöllinen kehitys tuo mukanaan muutoksia myös suhteessa henkilöstön osaamistarpeisiin. Suunnitelmallinen pedagogiikka painottuu aiempaa vahvemmin ja varhaiskasvatuksessa tapahtuvaa toimintaa tulee ohjata valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sekä paikallisten ja lapsikohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien pohjalta.

Henkilöstö- ja kelpoisuussäädöksiä tulee muuttaa korkeakoulutuksen ja pedagogisen osaamisen vahvistamiseksi. Samalla on kuitenkin huomioitava alalla tällä hetkellä työskentelevien koulutustausta ja lisäkoulutuksen tarpeet.

Vasemmistoliitto haluaa säilyttää varhaiskasvatuksen moniammatillisuuden. Henkilöstön pedagogisten taitojen lisäksi myös lastenhoitoon liittyvä osaaminen on oleellinen osa päiväkotien arkea. Yliopistotaustaisten lastentarhanopettajien määrää on kuitenkin lisättävä, jotta tavoite varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen nivelvaiheen vahvistamisesta voidaan toteuttaa. Yhdessä kasvattajaryhmässä tulee olla niin yliopisto- kuin ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita ja lastenhoitajia enintään kolmasosa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös erityislastentarhanopettajien ja erityisavustajien määrään. Lisäksi sosionomitaustaisten lastentarhanopettajien täydennyskoulutusta on kehitettävä ja sen saatavuutta on parannettava pedagogisten taitojen vahvistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen ammattilaiset tekevät äärimmäisen tärkeää työtä vaatimatonta palkkaa vasten. Suomessa ongelma on myös kasvava pula yliopistokoulutetuista lastentarhanopettajista. Opetus- ja kulttuuriministeriön selvityksen mukaan suuri osa varhaiskasvatuksen henkilöstöstä harkitsee alan vaihtoa. Hallituksen lisärahoitus lastentarhanopettajakoulutukseen ei auta, jos valmistuvat opettajat eivät pysy alalla työn kuormittavuuden ja huonon palkkauksen vuoksi.

Hallitus päätti myös kasvattaa ryhmäkokoja muuttamalla henkilöstömitoitusta yli kolmevuotiaiden ryhmissä yhdestä aikuisesta seitsemää lasta kohti yhteen aikuiseen kahdeksaa lasta kohti. Lasten lisäksi ryhmäkokojen kasvattaminen kuormittaa kohtuuttomasti päiväkotien henkilökuntaa. Tämä pahentaa päiväkoteja pitkään vaivannutta työvoimapulaa. Lisäksi monissa kunnissa lain sallimaa tilapäistä ryhmäkokojen ylittymistä on tulkittu kirjavasti. Sitä on käytetty jopa säästökeinona, jotta sijaisia ei tarvitsisi palkata.

Varhaiskasvatuksen tilojen on oltava terveellisiä, turvallisia ja toimivia. Tilojen pitää tukea oppimista ja muuta päiväkodin päivittäistä toimintaa. Liian täyteen ahdetut tilat tai useiden ryhmien sijoittaminen samaan tilaan voivat aiheuttaa rauhattomuutta ja myötävaikuttaa sisäilmaongelmien tai muiden terveyshaittojen syntyyn. Myös piha-alueiden on oltava varhaiskasvatukseen soveltuvia.

- Säädetään varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteesta niin, että ryhmässä olisi $\frac{1}{3}$ kasvatustieteiden tutkinto (lastentarhanopettajan ja esiopetuksen pätevyys) $\frac{1}{3}$ sosionomi-AMK (lastentarhanopettajan pätevyys) ja $\frac{1}{3}$ soveltuva sosiaali- ja terveysalan tai kasvatustieteiden tutkinto kuten lastenohjaajan tai lähihoitajan tutkinto (lastenhoitajan pätevyys). Varmistetaan henkilöstörakenteen muutoksille riittävä siirtymäaika.
- Työnantajan on turvattava päiväkoteihin riittävä määrä vakituista varahenkilöstöä. Kuntia on nykyistä paremmin valvottava siinä, että lain sallima tilapäinen ja lyhytaikainen ryhmäkokojen ylitys ei saa olla jatkuva, eikä päivittäistä. Se voi myöskään kestää koko toimintapäivän ajan.
- Erityinen tuki ja sen tavoitteet on määriteltävä nykyistä täsmällisemmin varhaiskasvatustilaisissa.
- Kehitetään lastenhoitajien ja sosionomitaustaisten lastentarhanopettajien täydennyskoulutusta pedagogisten taitojen vahvistamiseksi sekä parannetaan sen saatavuutta.
- Taataan riittävä määrä ruotsinkielisiä lastentarhanopettajia yliopistojen aloituspaikkoja lisäämällä.
- Varhaiskasvatuksen saamenkieliselle henkilöstölle järjestetään lisää täydennys- ja lisäkoulutusta.
- Kehitetään opettajakoulutusta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen raja-aitojen madaltamiseksi.

- Varhaiskasvatuksen koko henkilöstön palkkoja on nostettava vastaamaan paremmin työn vaatuvuutta
- Yli 3-vuotiaiden lasten ryhmäkokoja pienennetään niin, että suhdeluku on yksi aikuinen seitsemää lasta kohti.

Varhaiskasvatus ei ole bisnestä

Varhaiskasvatuksen kenttä on muuttunut moninaisemmaksi. Kunnallinen varhaiskasvatus voi olla järjestetty kokoaikaisena, osapäiväisenä tai osaviikkoisena. Tämä riippuu siitä, miten ja jos kunnissa on toteutettu subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajauksia. Tämän lisäksi kunnissa on monesti tarjolla myös perhepäivähoitoa sekä avoimia varhaiskasvatuspalveluita ja kerhotoimintaa. Kunnissa on myös vaihtelevia käytäntöjä mitä tulee palveluohjaukseen ja sen käyttöön. Joissain kunnissa pyritään jopa ohjaamaan vanhempia, lähinnä äitiä kotihoidontuen piiriin ja sitä kautta avoimien varhaiskasvatuspalveluiden piiriin säästöpainneiden seurauksena. Erilaiset käytännöt ja perheiden erilainen suhtautuminen varhaiskasvatukseen näkyvät osallistumisasteen alueellisena vaihteluna niin koko valtakunnan tasolla kuin kuntien ja kaupunkien sisälläkin.

Yksityisen päivähoiton osuus vaihtelee suuresti kunnittain. Ennen yksityiset päiväkodit olivat lähinnä pieniä, esimerkiksi jotain vaihtoehtoista pedagogiikkaa tarjoavia yhdistyksiä ja säätiöitä. Nyt voimme puhua päiväkotibisneksestä, kun isot, voittoa tavoittelevat kotimaiset ja ulkomaiset ketjut valtaavat vauhdilla alaa ja ensimmäiset päiväkotimiljonäärit ovat todellisuutta.

Kaupallisissa päiväkodeissa henkilöstöllä on keskimääräistä pienemmät palkat ja erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ei oteta yksityiseen päiväkotiin välttämättä ollenkaan. On myös huomioitava, että päiväkotibisnes on vahvasti verovaroin tuettua, koska maksuihin voi hakea yksityisen hoidon tukea. Kunta kantaa myös ylimääräisen riskin voittoa tavoittelevien päiväkotien liiketoiminnasta, sillä konkurssin sattuessa kunnalla on velvollisuus järjestää päivähoito lapsille.

Varhaiskasvatuksen kaupallistuminen vaikuttaa merkittäväällä tavalla lasten ja henkilöstön asemaan, joten yksityistäminen ei voi olla vain paikallinen kysymys vaan siitä on säädettävä valtakunnallisesti.

- Voitontavoittelu kielletään perusopetuksen tavoin myös varhaiskasvatuksessa.
- Jos kunnassa on käytössä palveluseteli, tulee sääntökirjaan selvästi kirjata, että palveluntuottajalla ei ole oikeutta periä palvelusetelin arvoa ylittäviä maksuja. Tämä on tärkeää, jotta palveluseteli ei muodostu perheitä ja lapsia eriarvoistavalla tavalla kohtelevaksi, kun osalla perheitä on mahdollisuus maksaa palvelusetelin arvoa ylittäviä maksuja ja osalla ei.
- Kunta on aina vastuussa siitä, että jokaisen lapsen oikeus varhaiskasvatukseen toteutuu ja että varhaiskasvatus on laadukasta ja lasten etuja palvelevaa riippumatta siitä, onko palveluntuottaja julkinen vai yksityinen. Kunnan on siksi ylläpidettävä riittävää varhaiskasvatuksen kapasiteettia, jotta paikkoja voidaan tarjota riittävästi myös tilanteissa, joissa yksityinen palveluntuottaja menee konkurssiin tai lopettaa toimintaansa.

Yksityisten ja kaupallisten palveluntuottajien laadun ja talouden valvontaan on panostettava nykyistä vahvemmin niin kuntien kuin aluehallintoviranomaisten toimesta.